

Motion till riksdagen 2021/22:4674

av **Ola Johansson m.fl. (C)**

med anledning av prop. 2021/22:212 Certifierade byggprojekteringsföretag – en mer förutsägbar byggprocess

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som ytterligare ökar förutsägbarheten och effektiviteten i byggprocessen, t.ex. genom att underlätta för standardiserade koncept och serietillverkade hus, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utfärda personliga certifikat och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformen också ska kunna omfatta lokaler, vid renovering och förändringar av användningen av utrymmen inom en fastighet, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att systemet med certifierade byggprojekteringsföretag bör utvärderas inom fem år efter införandet i syfte att klarlägga om reformen uppnår sitt syfte, att konkurrensen på marknaden inte snedvrids samt om det föreligger behov av ytterligare åtgärder för tillsyn, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

För att uppnå behoven av nya bostäder behövs regelförenklingar som förkortar planprocesser och påskyndar byggandet. Dessutom måste det finnas en strävan från såväl beslutsfattare som myndigheter att skapa enhetlighet vad gäller krav och regler. Ett enhetligt regelverk minskar också kostnaderna för byggandet, samtidigt som lokala hänsyn kan tas.

Centerpartiet delar regeringens analys när det gäller skilda tolkningar av funktionskraven i Boverkets byggregler. Utrymmet kommunerna ges att göra egna bedömningar av hur dessa funktionskrav bäst kan uppnås skapar utrymme för att s.k. särkrav kan

ställas. Dessa försvårar repetitiva lösningar för bostadsbyggande som görs i olika kommuner, antingen det rör sig om serietillverkade hus och lägenhetsmoduler som byggs i fabrik eller platsbyggda lösningar i form av standardiserade koncept. Just nu är teknikutvecklingen på detta område betydande, och fler koncept för olika typer av byggnader har tagits fram i samarbete mellan bostadsbolagen, byggföretagen och branschorganisationer. Det är något som bör bejakas.

Det är Centerpartiets uppfattning att byggnadsnämnder och förvaltningars arbete kan underlättas genom att byggherrens ansvar för detaljplaneprocessen utökas och att en större del av kontrollerna åläggs branschen. Vi har verkat för att privat initiativrätt införts för detaljplaner och att det sedan den 1 augusti 2021 är möjligt för planintressenten, som oftast är byggherren, att helt och hållet överta större delen av planprocessen och endast överlåta de formella besluten åt kommunen.

Mot bakgrund av detta välkomnar vi regeringens förslag, samtidigt som vi skulle önska att större vikt lades vid att finna standarder, typgodkännanden och certifikat som också kan tillämpas i andra skeden av plan- och byggprocessen. Ett exempel på detta är de standardiserade koncept som nu blir allt vanligare. Länsstyrelsen och Astma- och Allergiförbundet hör till de remissinstanser som anför att införandet av certifierade byggprojekteringsföretag endast bör gälla serietillverkade hus. Vi ser betydande problem med avgränsningarna i en så strikt tillämpning av certifieringen. Däremot anser vi att det finns goda skäl, såväl ekonomiskt och i förhållande till bostadsmarknadens behov, att i högre utsträckning än vad regeringen föreslår underlätta och påskynda bostadsbyggandet. Av den orsaken menar vi att regeringen också bör återkomma med ytterligare förslag. Däremot avser inte Centerpartiet att motsätta sig metoden att genom certifiering av vissa byggprojekteringsföretag undanröja riskerna för att olika kommuner gör skilda tolkningar av Boverkets byggregler och därigenom försvårar att standardiserade koncept tillämpas lika i olika kommuner.

Trots att vi i Centerpartiet bejaktar de förenklingar som nu föreslås ser vi också vissa risker med reformen. En av dessa risker har i grunden att göra med tillgången till certifierade företag, i synnerhet på svagare marknader. Därför anser vi att det finns skäl att utöka certifieringen på så sätt att personliga certifikat kan utfärdas för medarbetare i byggföretag och konsultfirmor inom byggbranschen som säkerställer att tillgänglighetskrav är uppfyllda. I förlängningen är det rimligt med en utvidgning av certifieringen till fler områden såsom utformningskrav och gestaltning.

Vidare anser vi att certifieringar i den form som regeringen föreslår också ska kunna tillämpas på offentliga lokaler, vid renoveringar samt då bostäder omvandlas till lokaler och vice versa. Undantagsvis kan särskilda regler gälla för samhällsviktiga funktioner där det finns skäl att det finns ett politiskt och offentligt inflytande.

Vi menar också att det finns risker kopplat till den föreslagna reformen vad gäller konkurrenssituationen på marknaden samt tillsynen. Beroendeförhållandet mellan byggherre och projekteringsföretag kan leda till att upptäckta fel inte rapporteras i enlighet med lagen. Då behovet av regelförenklingar är stort menar vi att det finns goda skäl att genomföra den föreslagna reformen. Men vi ser ett behov av att den utvärderas inom rimlig tid efter införandet, och om behov föreligger bör då förändringar göras för att trygga god tillsyn och en rättvis konkurrens.

En utökad bygglovsbefrielse ska gälla på landsbygden och utanför detaljplanelagt område. Där ska det kunna göras undantag från funktionskrav i Boverkets byggregler.

Ola Johansson (C)

Martina Johansson (C)

Lars Thomsson (C)